

Bibliotekarforbundet

Bibliotekarers arbeidstid

Tradisjonelt har bibliotekarer arbeidet på dagtid med noe innslag av kveld og helg. På bakgrunn av endringene i formålsparagrafen i folkebibliotekloven i 2014 og bibliotekets posisjon i lokalsamfunnet, opplever Bibliotekarforbundet en stigende forventning om at biblioteket skal være åpent og tilgjengelig når andre har fri. I mange kommuner ønsker både innbyggere, politikere og administrasjon lengre åpningstider og flere arrangement på kveldstid og i helg. Dette fører til et høyere innslag av ubekvem arbeidstid uten at grunnbemanning, ordninger for kompensasjon og utarbeidelse av gode arbeidstidsordninger utvikler seg i samme takt.

Arbeidsgivers styringsrett og tillitsvalgtes avtalerett

Arbeidsgiver har i henhold til styringsretten anledning til å fastsette bibliotekets åpningstid, men styringsretten begrenses av lover, tariffavtale og den enkeltes arbeidsavtale. Når nye arbeidstidsordninger skal utarbeides må det sikres at bibliotekarene har en arbeidstid som ikke påfører dem selv og deres nærmeste familie helsemessige og sosiale belastninger, og at eventuell merbelastning kompenseres i form av fritid og penger.

I tillegg til arbeidet med å bedre ulempetilleggene slik at de faktisk kompenserer for avvikene fra normalarbeidsdagen, er det viktig å få til gode medbestemmelsesprosesser lokalt. Før arbeid på kveld og helg finner sted, må det foreligge en lokal arbeidstidsavtale mellom arbeidsgiver og Bibliotekarforbundets tillitsvalgte som regulerer arbeidet utover normalarbeidsdagen. Nødvendigheten av merbelastninger skal på forhånd vurderes og drøftes i samråd med de ansatte og deres tillitsvalgte. Her må tjenestetilbudet, grunnbemanningen og kompetansebehov være endel av drøftingen, og totalbelastningen for de ansatte må ses opp mot formålet.

Arbeid på søndag

Arbeidsmiljøloven har i utgangspunktet et generelt forbud mot søndags- og helligdagsarbeid, og tillater dette bare når arbeidets art gjør det nødvendig. Siden 1997 har arbeid på søndag vært tillatt ved bibliotek med bakgrunn i at søndag er en velegnet dag for bibliotekvirksomhet, og at det er viktig at bibliotekene er så tilgjengelig for publikum som mulig. Før søndagsarbeid iverksettes er det et vilkår at arbeidsgiver skal drøfte behovet for søndagsarbeid med tillitsvalgte. Behov for søndagsarbeid skal vurderes opp mot arbeidstakernes sosiale og velferdsmessige behov, hvor formålet med en slik drøfting er å begrense omfanget av slikt arbeid.

Bibliotekarforbundet mener:

Bibliotekarforbundet ønsker aktive og tilgjengelige bibliotek i Norge, og anerkjenner at dette kan oppnås gjennom at deler av bibliotekarens arbeidstid legges utenfor normalarbeidsdagen. For Bibliotekarforbundet er det viktig at målet balanseres mot bibliotekarenes behov for å leve gode og fullverdige liv.

Bibliotekarforbundet kan akseptere ubekvem arbeidstid dersom det foreligger:

- En lokal avtale med tillitsvalgte om arbeidstidsordning
- En grunnbemanning som er stor nok til å håndtere åpningstidene og aktiviteten uten at belastningen på de ansatte blir for stor
- Ordninger for kompensasjon som faktisk kompenserer for avvikene fra normalarbeidsdagen